

Embassy of the Republic of Poland – Trade & Investment Promotion Section

Markedsrapport

Infrastrukturprosjekter i Osloregionen

(Bygg- og anleggsbransjen)

En rapport produsert av Oslo Business Memo

Høsten 2012

Raport rynkowy
Przedsięwzięcia infrastrukturalne w Regionie Oslo
(Branża budowlana)
Raport sporządzony przez Oslo Business Memo
Jesień 2012

SPIS TREŚCI

1. Rynek w branży budowlanej	strona 2
1.1 Rynek (przeгляд i wielkość)	strona 2
1.2 Wzrost	strona 2
1.3 Budynki mieszkalne	strona 2
1.4 Budowle	strona 3
1.4.1 Kontrakty na budowie Norweskiej Państwowej Dyrekcji Dróg	strona 3
1.5 Demografia	strona 4
1.6 Globalizacja	strona 4
2. Podmioty	strona 4
2.1 Inwestorzy	strona 5
2.1.1 Spółki deweloperskie notowane na giełdzie	strona 5
2.1.2 Państwowe spółki deweloperskie	strona 5
2.1.3 Prywatne spółki deweloperskie	strona 6
2.1.4 Zleceniodawcy, budowle	strona 7
2.2 Przedsiębiorstwa budowlane	strona 8
2.2.1 Przedsiębiorstwa zagraniczne	strona 8
2.2.2 30 największych przedsiębiorstw budowlanych w Regionie Oslo	strona 9
2.2.3 Największe przedsiębiorstwa w budownictwie mieszkaniowym w Norwegii	strona 10
3. Duże przedsięwzięcia	strona 11
3.1 Transport	strona 11
3.2 Rozwój miasta	strona 16
3.3 Budynki mieszkalne	strona 17
3.4 Największe zlecenia największych przedsiębiorstw	strona 19
4. Przetargi, zaplecze i publikacja	strona 21
5. Jak nawiązać współpracę?	strona 24
6. Platformy spotkań	strona 25
6.1 Targi	strona 25
6.2 Prasa branżowa	strona 26
6.3 Organizacje	strona 29
7. Przepisy prawa	strona 31
8. Wymogi dla usługodawców	strona 32

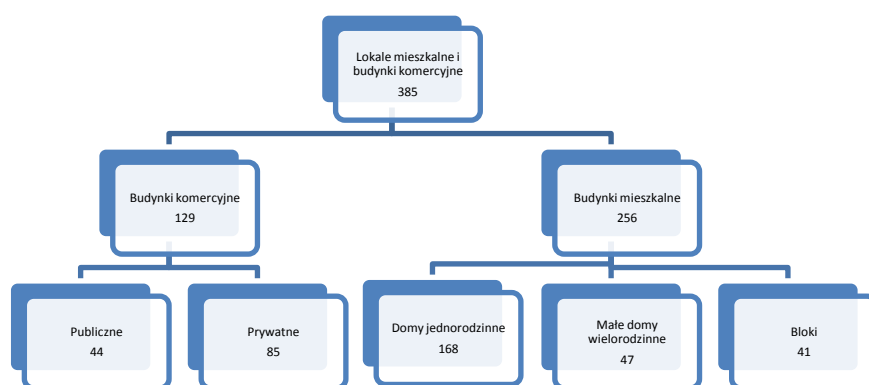
1. Rynek w branży budowlanej

1.1 Rynek (przegląd i wielkość)

Całkowita wartość **ryнку budowlanego** w Norwegii, mierzona na podstawie inwestycji, wyniosła w roku 2012 ok. **320 miliardów koron**. **Budowle** stanowią ponad **45 miliardów koron** z całkowitej wartości inwestycji.

Większa część norweskiej masy nieruchomości znajduje się w rękach podmiotów prywatnych. Ponad 60 procent budynków komercyjnych i 90 procent lokali mieszkalnych stanowi własność prywatną. Łączna masa nieruchomości w Norwegii wynosi 385 milionów metrów kwadratowych, z czego ok. 129 milionów metrów kwadratowych to budynki komercyjne a 256 milionów metrów kwadratowych to budynki mieszkalne:

Masa nieruchomości w Norwegii (w milionach metrów kwadratowych)

1.2 Wzrost

Własne szacunki **branży budowlanej** zapowiadają całkowity wzrost na rynku w wysokości:
7 procent w roku 2012
4 procent w roku 2013 w skali kraju.

W skali kraju spodziewany jest wzrost **działalności budowlanej** o
6 procent w roku 2012
5 procent w roku 2013

Największy obszar działalności, który najsilniej przyczynia się do wzrostu, stanowią remonty i konserwacji, a nie wznoszenie nowych budynków.

1.3 Budynki mieszkalne

W skład Regionu Oslo wchodzi województwa Oslo, Akershus i Østfold.

Region Oslo charakteryzuje się największą liczbą ludności i jej najszybszym przyrostem na terenie Norwegii, lecz budownictwo mieszkaniowe nie jest tu najbardziej rozwinięte. W Oslo zbudowano w ostatnich latach mniej budynków mieszkalnych niż wskazywałby na to wzrost liczby ludności, między innymi z powodu braku wolnych działek.

W 2012 spodziewane jest w Norwegii rozpoczęcie budowy 31 000 nowych budynków mieszkalnych, czyli o 11% więcej niż w 2011, z czego 9 036 ma powstać w Regionie Oslo:

3410 nowych lokali mieszkalnych w Oslo (- 26 %)
4076 nowych budynków mieszkalnych w Akershus (+3 %)
1550 nowych budynków mieszkalnych w Østfold (+ 21 %)

W 2013 spodziewane jest w Norwegii rozpoczęcie budowy 33 000 nowych budynków mieszkalnych, czyli o 6 procent więcej niż w 2012, z czego 10.723 ma powstać w Regionie Oslo:

4332 nowe budynki mieszkalne w Oslo (+ 27 %)
4544 nowe budynki mieszkalne w Akershus (+ 11 %)
1847 nowych budynków mieszkalnych w Østfold (+ 19 %)

1.4 Budowle

Spodziewana całkowita wartość inwestycji w Norwegii w roku 2012 wynosi 45,98 miliardów koron, czyli o 12 procent więcej niż w roku 2011, z czego 8,33 miliarda ma być zainwestowane w Regionie Oslo:

3,67 miliarda NOK w Oslo (+ 5%)
2,81 miliarda NOK w Akershus (- 27 %)
1,85 miliarda NOK w Østfold (+ 47 %)

Spodziewana wartość całkowita inwestycji w Norwegii w roku 2013 wynosi 47,52 miliardów koron, czyli o 3 procent więcej niż w roku 2012, z czego 8,33 miliarda ma być zainwestowane w Regionie Oslo:

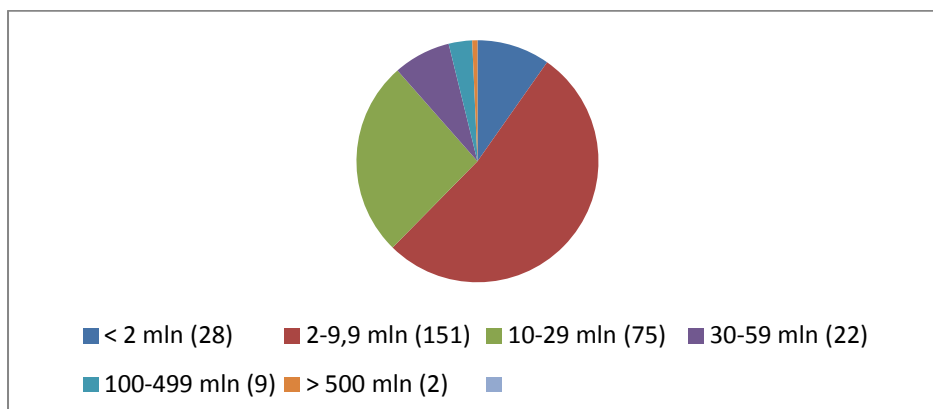
3,17 miliarda NOK w Oslo (- 14 %)
3,24 miliarda NOK w Akershus (+ 15 %)
1,99 miliarda NOK w Østfold (+ 8 %)

Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg (nor. Statens Vegvesen) to największy i najważniejszy zleceniodawca na norweskim rynku budowlany. Od stycznia do lipca 2012 ogłosiła przetargi na 319 kontraktów na łączną wartość 12,4 miliarda koron, wyliczonej na podstawie najniższych ofert. W całym roku 2011 były to odpowiednio 503 kontrakty na łączną wartość 16,2 miliarda koron.

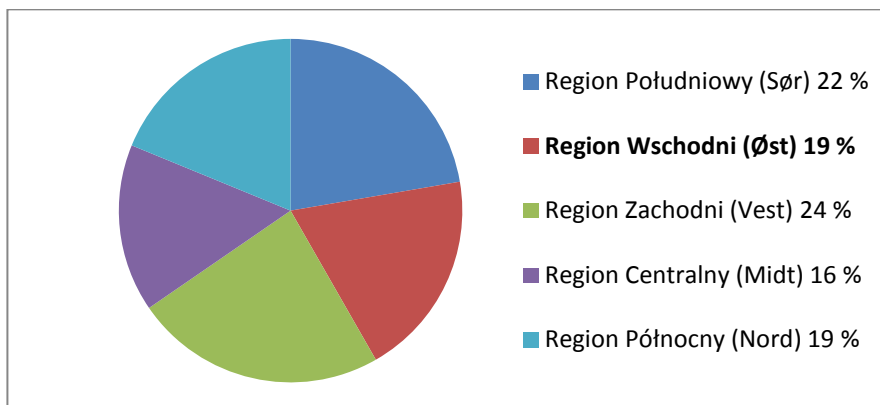
1.4.1 Kontrakty na budowle Norweskiej Państwowej Dyrekcji Dróg według wartości.

1 stycznia – 31 lipca 2012

mln = miliony NOK, (w nawiasach liczba kontraktów)

1.4.2 Kontrakty na budowę Norweskiej Państwowej Dyrekcji Dróg według regionów

1.5 Demografia

Wiosną 2012 liczba ludności Norwegii przekroczyła 5 milionów, z czego 620 000 mieszka w Oslo. Według państwowych prognoz do roku 2030 liczba ludności wzrośnie o 24 procent, dochodząc tym samym do 6,1 miliona. Największy przyrost nastąpi w dużych miastach.

Przyrost liczby ludności, dalszy wzrost norweskiego dobrobytu oraz większa liczba jednoosobowych gospodarstw domowych spowodują zwiększenie się popytu na budynki mieszkalne. **Norweskie zapotrzebowanie na nowe budynki mieszkalne do roku 2030 wynosi 600 000, a na nowe budynki komercyjne 10,5 metrów kwadratowych.**

1.6 Globalizacja

Norweski rząd spodziewa się, że norweski sektor budowlany przybierze bardziej globalny charakter i będzie cechował się zwiększoną konkurencją międzynarodową. Kierunek wyznacza dyrektywa Unii Europejskiej. Oczekuje się, że duża część działalności wykonawczej w branży budowlanej znajdzie się w rękach zagranicznych pracowników. Rynek materiałów budowlanych jest globalny. Zharmonizowane normy zatwierdzania, certyfikacji i oznaczania sprawią, że zagraniczne materiały budowlane będą miały jeszcze łatwiejszy dostęp do Norwegii.

2. Podmioty

Głównymi podmiotami na rynku budowlanym są właściciele nieruchomości oraz przedsiębiorstwa budowlane. Żadna z wielkich spółek deweloperskich nie prowadzi własnej działalności wykonawczej, natomiast wiele dużych przedsiębiorstw budowlanych zajmuje się działalnością budowlaną na własny rachunek, przeważnie jednak w celu odsprzedaży. Największymi zleceniodawcami na rynku budowlani są podmioty publiczne, odpowiedzialne za infrastrukturę.

2.1 Inwestorzy

2.1.1 Spółki deweloperskie notowane na giełdzie

Borgestad ASA zajmuje się obrotem nieruchomościami w Norwegii, Polsce i Niemczech.

www.borgestad.no

Northern Logistic Property ASA jest właścicielem strategicznie położonych nieruchomości logistycznych w Szwecji, jest jednak notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Oslo (nor. Oslo Børs).

www.nlpfastigheter.se

Norwegian Property ASA to spółka zajmująca się wyłącznie obiektami biurowymi, posiadająca 42 nieruchomości położone centralnie w Oslo i Stavanger.

www.norwegianproperty.no

Olav Thon Gruppen posiada i zarządza wieloma lokalami firmowymi w Oslo i Bergen, sprzedaje i wynajmuje budynki mieszkalne, posiada udziały w 22 centrach handlowych i 60 hoteli. **Olav Thon Eiendomsselskap ASA** posiada 122 nieruchomości, w tym Amfi Eiendom AS z jego 66 centrami handlowymi, rozmieszczonymi w całym kraju. Olav Thon Eiendomsselskap ASA to jedyna notowana na giełdzie spółka należąca do Olav Thon Gruppen.

www.olt.no

Selvaag Bolig ASA to deweloper mieszkaniowy koncentrujący się szczególnie na okolicach Dużego Oslo (nor. Stor-Oslo), Bergen i Stavanger. Spółka posiada ok. 8800 budynków mieszkalnych i stawia sobie za cel ukończenie w tym roku jeszcze 1500.

www.selvaagbolig.no

Storm Real Estate ASA inwestuje w nieruchomości w Moskwie i St. Petersburgu, jest jednak notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Oslo.

www.stormcapital.co.uk

2.1.2 Państwowe spółki deweloperskie

HAV Eiendom AS to spółka kontrolowana w 100% przez Oslo Havn KF. Jest właścicielem większości powierzchni w Bjørvika. Jest to ok. 156 dekarów (1560 arów), z czego można zabudować 570 000 metrów kwadratowych. Plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje możliwość zabudowy w sumie 900 metrów kwadratowych w rejonie Bjørvika, z czego 400 000 metrów kwadratowych przypadać ma na budynki mieszkalne, co odpowiada 5000 takich budynków.

www.haveiendom.no

Rom Eiendom AS jest częścią koncernu NSB i jedną z wiodących spółek deweloperskich w Norwegii. Rom posiada 2200 nieruchomości z ok. 990 budynkami, w tym 350 stacjami, budynkami o łącznej powierzchni ponad 730 000 metrów kwadratowych i 3200 umów najmu. Z portfolio rozwoju wynika potencjał w wysokości ok. dwa miliony metrów kwadratowych, z czego ok. 650 000 metrów kwadratowych obsługiwane jest we współpracy z innymi spółkami deweloperskimi. W Oslo i Akershus Rom Eiendom posiada 70 różnych nieruchomości.

www.romeiendom.no

Statsbygg zarządza 2,7 mln metrów kwadratowych, rozdzielonych na ok. 2350 budynków na 600 kompleksach nieruchomości. Masa nieruchomości obejmuje szkoły wyższe, budynki sądów, budynki kulturalne, budynki urzędów ruchu drogowego i inne budynki specjalnego przeznaczenia. Nieruchomości królewskie także wchodzi w skład portfolio obok ambasad i mieszkań służbowych wyższych urzędników za granicą. Statsbygg to największy w Norwegii zarządca nieruchomości

w państwowym sektorze cywilnym. Statsbygg zawsze realizuje w danym momencie nad ok. 160 przedsięwzięć budowlanych, z czego 10% w Regionie Oslo.

www.statsbygg.no

Forsvarsbygg zajmuje się budową, eksploatacją i sprzedażą nieruchomości dla Norweskich Sił Zbrojnych (nor. Forsvaret) . Forsvarsbygg zarządza ponad 18 000 nieruchomości, są to budynki i budowle położone w 365 gminach, od Lindenes na południu po Przylądek Północny (nor. Nordkapp) na północy.

www.forsvarsbygg.no

Entra Eiendom AS posiada budynki komercyjne o powierzchni ponad miliona metrów kwadratowych, ponadto posiada udziały w spółkach kontrolowanych zbiorowo i powiązanych o łącznej powierzchni zarządzanej i zabudowywanej ok. 472 000 metrów kwadratowych. Entra jest największym właścicielem lokali biurowych w Oslo. Państwo planuje sprzedaż 2/3 akcji w Entra.

www.entra.no

2.1.3 Prywatne spółki deweloperskie

KLP Eiendom jest największą spółką deweloperską w Norwegii, posiadającą ponad 1,6 miliona metrów kwadratowych, rozdzielonych na lokale biurowe i użytkowe, centra handlowe, hotele i działki pod wynajem. Większość nieruchomości położona jest centralnie w Oslo.

www.klpeiendom.no

Storebrand Eiendom to jedna z największych spółek deweloperskich w Norwegii, posiadająca budynki komercyjne o powierzchni 1,5 miliona metrów kwadratowych. Około 40 procent portfolio składa się z centrów handlowych w krainie Østlandet oraz Trondheim, Stavanger i Kristiansand. Poza tym w skład portfolio wchodzi 40 procentach nieruchomości biurowe położone w Vika/Aker Brygge, centrum i Nydalen oraz Skøyen i Lysaker. Reszta to większe nieruchomości logistyczne, przemysłowe oraz europejskie fundusze nieruchomości.

www.storebrand.no

DNB Næringseiendom to jedna z największych spółek deweloperskich w Norwegii, posiadająca budynki komercyjne o powierzchni 1,5 miliona metrów kwadratowych, przede wszystkim budynki biurowe, centra handlowe i hotele. Łączna wartość rynkowa wynosi 40 miliardów koron. Większość nieruchomości znajduje się w Oslo, Bergen, Trondheim i Sztokholmie. W skład portfolio wchodzi też nieruchomość w Wielkiej Brytanii.

www.dnb.no

IT Fornebu Properties jest właścicielem zarówno lokali użytkowych, jak i nieruchomości pod zabudowę w Fornebu, ok. 127 000 metrów kwadratowych lokali użytkowych, 143 000 metrów kwadratowych nieruchomości komercyjnych w trakcie zabudowy i ok. 107 000 metrów kwadratowych nieruchomości o potencjale zabudowy. Pod względem geograficznym działalność koncentruje się na regionie Duże Oslo.

www.itfornebu.no

OBOS-konsernet zarządza 161 820 budynkami mieszkalnymi. W roku 2011 OBOS rozpoczął budowę 759 budynków mieszkalnych i ukończył 183 z nich.

OBOS-konsernet posiada rezerwy działek na ok. 10 000 budynków mieszkalnych. W marcu 2012 OBOS wykupił resztę akcji spółki Fornebu Utvikling ASA. W Fornebu w gminie Bærum należy zbudować jeszcze ok. 4500 budynków mieszkalnych. OBOS posiada ok. 300 000 metrów kwadratowych nieruchomości komercyjnych, między innymi centrów handlowych i hoteli, ponadto koncern zarządza 2,1 miliona metrów kwadratowych nieruchomości komercyjnych poprzez Basale

AS, jedną z największych w Norwegii spółek niezależnych w obszarze zarządzania i zabudowy nieruchomości komercyjnych.

www.obos.no

Aberdeen Asset Management to jedna z wiodących w Europie spółek działających w obszarze zarządzania kapitałem i nieruchomościami. W Norwegii Aberdeen zarządza 90 nieruchomościami, innymi słowy prawie 1,1 miliona metrów kwadratowych powierzchni w zakresie nieruchomości biurowych, centrów handlowych, budynków magazynowych i obiektów produkcyjnych na terenie całego kraju.

www.aberdeenuitleie.no

Steen & Strøm to wiodący w Skandynawii właściciel centrów handlowych, posiadający 42 centra handlowe, z tego 17 w Norwegii.

www.steenstrom.com

Eiendomsspar należy do wiodących w Norwegii spółek deweloperskich i kontroluje ok. 175 nieruchomości, z tego ok. 50 w całości, a w pozostałych posiada 50%, przede wszystkim poprzez Pandex i Norgani. Victoria Eiendom posiada nieruchomości o wartości 1,5 miliarda koron. Victoria Eiendom dysponuje powierzchnią 85 300 metrów kwadratowych pod wynajem we własnych nieruchomościach i jest głównym akcjonariuszem spółki Eiendomsspar zarządzającej masą nieruchomości Victoria Eiendom.

www.eiendomsspar.no

Aspelin Ramm Gruppen AS działa w dwóch obszarach:

1. **Działalność handlowa:** Motek AS sprzedaje maszyny i materiały eksploatacyjne bezpośrednio branży budowlanej w 23 placówkach sprzedaży w całej Norwegii.

2. **Nieruchomości:** Aspelin Ramm posiada budynki o powierzchni ok. 500 000 metrów kwadratowych. Masa nieruchomości obejmuje biura, pomieszczenia handlowe, hotele, budynki przemysłowe i mieszkalne oraz potencjał do rozbudowy na własnych i częściowo najmowanych gruntach w okolicy Oslo, Sztokholmie i Göteborgu.

www.aspelinramm.no

Avantor to wiodąca spółka deweloperska, zajmująca się też rozwojem dzielnic. Avantor posiada 260 000 metrów kwadratowych powierzchni i zarządza 250 000 metrów kwadratowych, między innymi dla Storebrand Eiendom i Norwegian Property. Spółka posiada 180 000 metrów kwadratowych w trakcie produkcji i planowania, głównie w Nydalen (Oslo) i w Tønsbergu.

www.avantor.no

2.1.4 Zleceniodawcy, budowle

Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg (nor. Statens vegvesen) to norweski organ do spraw dróg i ruchu drogowego działający na szczeblu państwowym i wojewódzkim. Odgrywa on istotną rolę w rozwoju społecznym. Zajmuje się planowaniem, budową, eksploatacją i utrzymaniem dobrych i pewnych rozwiązań dla ruchu drogowego odpowiada też za kontrolę użytkowników dróg, co jest bardzo istotne dla bezpieczeństwa ruchu.

Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg podlega Ministerstwu Transportu i Komunikacji w zakresie 10 400-kilometrowej sieci dróg należących do państwa oraz ściśle współpracuje z województwami w zakresie sieci należących do nich dróg o długości 44 200 kilometrów. Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg zawsze ma w budowie ponad 500 obiektów drogowych na drogach krajowych i wojewódzkich:

Ok 350 kontraktów na poniżej 10 milionów NOK

Ok 100 kontraktów pomiędzy 10 a 50 milionów NOK

Ok 50 kontraktów na ponad 50 milionów NOK

Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg nie posiada własnego wydziału do spraw produkcji/budowy. Na wszystkie roboty ogłaszane są przetargi, a wykonawca wybierany jest na podstawie konkursu.

www.vegvesen.no

Jernbaneverket odpowiada za eksploatację i rozwój całej norweskiej sieci kolejowej o długości 4000 kilometrów. Oddział do spraw rozbudowy jest inwestorem przy dużych rozbudowach kolei od szczegółowego planowania po gotowe obiekty, natomiast oddział do spraw torów odpowiada za eksploatację i utrzymanie sieci kolejowej.

www.jernbaneverket.no

Avinor odpowiada za planowanie, rozbudowę i eksploatację 46 lotnisk oraz bezpieczeństwo lotnicze w norweskim lotnictwie cywilnym i wojskowym. Roczna wartość inwestycji Avinor wynosi 4 miliardy.

www.avinor.no

Norweska Administracja Przybrzeżna (nor. Kystverket) odpowiada za rozwój i utrzymanie norweskich szlaków wodnych i portów rybackich. Zajmuje się konserwacją, ulepszaniem i rozbudową państwowych portów rybackich oraz wspomaga rozwój infrastruktury w gminnych portach rybackich. Pracuje nad ciągłym dostosowywaniem systemu szlaków wodnych polegającym na utrzymywaniu i zwiększaniu w razie potrzeby żeglowności pod względem głębokości i szerokości. Państwowe środki na działalność Norweskiej Administracji Przybrzeżnej na ten rok wynoszą ponad 1,1 miliarda koron.

www.kystverket.no

2.2 Przedsiębiorstwa budowlane

2.2.1 Przedsiębiorstwa zagraniczne

NCC, Peab i Skanska to największe zagraniczne firmy, które pojawiły się na norweskim rynku w wyniku skupu akcji w latach 90. Obecnie w Norwegii zaczynają działać się inne zagraniczne przedsiębiorstwa budowlane.

Od roku 2011 działają na przykład w Norwegii spółki takie jak szwajcarska Implemia i największa firma budowlana w Danii - MT Højgaard. Firmy organizują się zarówno poprzez wzrost organiczny, jak i skup akcji. Na przykład Implemia wykupiła Betonmast Anlegg, a spółka MT Højgaard otworzyła biuro i wzrasta organicznie. Inne firmy działają poprzez współpracę z norweskimi spółkami. Zdaniem ekspertów spółki te pojawiły się, aby tu pozostać.

Wcześniej norweskie spółki kupowały usługi od zagranicznych poddostawców sprowadzanych do Norwegii w celu realizacji pojedynczych przedsięwzięć. Teraz duże zagraniczne firmy przybywają tu z określoną strategią działania na rynku. Chętnie zostawiają przez kilka lat pieniądze, wygrywając w zamian przetargi, otrzymując dobre referencje i chcą zostać tu jako centralne podmioty na rynku.

Norweskie firmy koncentrowały się dotąd przede wszystkim na krótkotrwałych oszczędnościach poprzez korzystanie z taniej siły roboczej z zagranicy przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć. Obecnie przywiązują większą wagę do długotrwałej współpracy z zagranicznymi firmami. Udało się to Veidekke, największemu norweskemu przedsiębiorstwu budowlanemu. Niemiecki gigant budowlany Hochtief idzie w ślady Bilfinger Berger, wchodząc na norweski rynek poprzez współpracę z Veidekke. Mają wspólnie zrealizować E6-Dovrebanen, jedno z największych przedsięwzięć budowlanych w Norwegii, gdzie kwota kontraktu wynosi 1,6 miliarda koron.

2.2.2 30 największych przedsiębiorstw budowlanych w regionie Oslo w branży budowlanej

2011- ranking i dane liczbowe

*% zmiana w stosunku do roku 2010

Miejsce	Firma	Obrót	Wynik	Wynik %*	Pracownicy
	www.mailadresse.no	W mln NOK			
1	Veidekke ASA www.veidekke.no	17 909	751	4%	6098
2	Skanska Norge AS konsern www.skanska.no	11 432	-118	-1%	3893
3	AF Gruppen ASA www.afgruppen.no	7 287	404	6%	2394
4	Mesta konsern*	4 609	249	5%	1660
* Zarząd Mesta Konsern jednogłośnie zdecydował w marcu 2012 o likwidacji Mesta Entreprenør po ukończeniu bieżących przedsięwzięć.					
5	NCC Construction AS www.ncc.no	3 970	12	0%	1190
6	Peab AS www.peab.no	3 800	0	0%	1200
7	Kruse Smith AS www.kruse.smith.no	3 304	81	3%	960
8	HENT AS www.hent.no	3 088	96	3%	397
9	Reinertsen AS www.reinertsen.no	3 062	54	2%	2000
10	BackeGruppen www.backegruppen.no	2 832	33	1%	916
11	Block Watne AS www.blockwatne.no	2 116	302	14%	618
Miejsce	Firma	Obrót	Wynik	Wynik %*	Pracownicy
	www.mailadresse.no	W mln NOK			
12	JM Norge AS www.jm.no	1 915	124	7%	312
13	NCC Roads AS www.ncc.no	1 800	-3	-0%	517
14	Spenncon AS www.spenncon.no	1 221	2	0%	655
15	Lemminkainen Norge AS www.lemminkainen.no	1 137	14	1%	373
16	Consto AS www.consto.no	1 124	51	5%	197
17	Nordic Crane Group AS www.nordiccrane.no	1 110	-7	-1%	659
18	Albert Kr. Hæhre AS www.akh.no	1 059	26	2%	452
19	Protan AS www.protan.no	1 036	-12	-1%	689
20	Vedal Entreprenør AS www.vedal.no	984	65	7%	44
21	Betonmast Bygg AS www.betonmast.no	834	19	2%	262
22	Implenia Norge www.implenia.no	784	12	2%	246
23	BundeGruppen AS www.bundebygg.no	736	9	1%	206
24	OKK Entreprenør AS konsern**	712	20	3%	347

**NCC Construction zawarła w sierpniu 2012 umowę o przejęciu w

całości OKK Entreprenør					
25	Tronrud Gruppen – konsern www.tronrud.no	664	5	1%	260
26	AS Selvaagbygg***	648	-175	-27%	244
***Selvaagbygg została kupiona przez Betonmast w 2011.					
27	Baneservice AS www.baneservice.no	629	-6	-1%	400
28	Isachsen Entreprenør AS www.isachsengruppen.no	589	26	4%	185
29	Oslo Vei AS www.oslovei.no	566	5	1%	181
30	Strøm Gundersen AS www.stromgundersen.no	542	66	12%	82

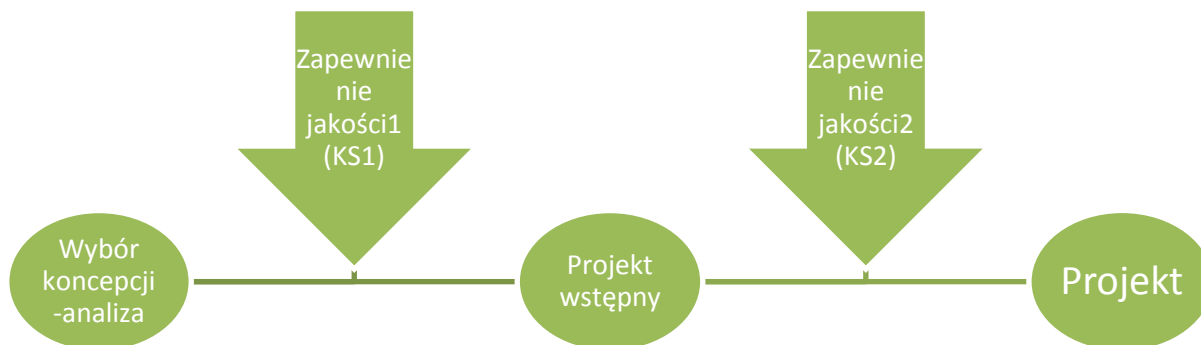
2.2.3 Największe przedsiębiorstwa w budownictwie mieszkaniowym w Norwegii

Według liczby rozpoczętych budów budynków mieszkalnych w roku (dane z roku 2011):

1. Block Watne (864) www.blockwatne.no
2. Selvaag Bolig (837) www.selvaagbolig.no
3. OBOS (759) www.obos.no
4. JM Norge AS (640) www.jm.no
5. Skanska (540) www.skanska.no
6. Veidekke (441) www.veidekke.no

3 Duże przedsięwzięcia

Proces od pomysłu do projektu

Skróty

IC=Inter City

KVU= Wybór koncepcji - analiza (patrz rys.)

KS1=Zapewnienie jakości 1 (patrz rys.)

KS2=Zapewnienie jakości 2 (patrz rys.)

3.1 Transport

Oslopakke 3 to nadrzędny plan rozbudowy i finansowania dróg i transportu zbiorowego w Oslo i Akershus. Zaktualizowana propozycja pakietu Oslopakke 3 przewiduje ramy finansowe w wysokości **75 mld kr.** (poziom cen na 2013) na okres do **2032**. Pakiet Oslopakke 3 finansowany jest z wpływów z opłat drogowych i dotacji z budżetu państwa, gminy Oslo i województwa Akershus. Do tego dochodzą inwestycje kolejowe w regionie. Bieżące przedsięwzięcie to:

Tunel Bjørvika (nor. Bjørvikatunnelen), duże, kompleksowe przedsięwzięcie drogowe w centrum Oslo. Tunel stwarza możliwość rozwoju nowej dzielnicy nad wodą. Dzielnica Bjørvika stała się pięć razy większa niż Aker Brygge dzięki dużej liczbie instytucji kulturalnych, biur, mieszkań i otwartych przestrzeni. Roboty rozpoczęto w sierpniu 2005, a otwarcie tunelu nastąpiło we wrześniu 2010. Duża część strumienia ruchu została skierowana do tunelu i trwa budowa ulic miejskich, która ma się zakończyć w roku 2014. Limit kosztów przedsięwzięcia wynosi 5,7 miliarda koron.

Ulven/Sinsen, to duże przedsięwzięcie lokalne na obwodnicy ring 3. Fragmenty drogi krajowej 150 na obwodnicy ring 3 zostaną poprowadzone tunelem. Obecnie buduje się też nowe drogi gminne oraz nową drogę dla pieszych i rowerzystów między Ulven a Sinsen. Limit kosztów dla przedsięwzięcia wynosi 3,8 miliarda koron.

Kolsåsbanen, najbardziej priorytetowe przedsięwzięcie w zakresie transportu zbiorowego w ramach Oslopakke 3. Celem jest przystosowanie linii metra Kolsåsbanen do przyszłego ruchu pociągów MX o 6 wagonach, co jest standardem na pozostałych liniach metra. Limit kosztów przedsięwzięcia wynosi 2,9 miliarda koron.

Zapotrzebowanie Jernbaneverket do roku 2040

Na kolei istnieje dziś duże zapotrzebowanie na odnowienie istniejącej sygnalizacji. Większa część systemu sygnalizacji należącego do Jernbaneverket została zbudowana w latach 60 i 70 XX wieku. Jernbaneverket opracowało tymczasową strategię odnawiania systemów sygnalizacji w oparciu o europejski system ERTMS, który zapewni interoperacyjność. Tymczasowy kosztorys całej rozbudowy ERTMS przewiduje ok. 20 mld koron.

Usterki systemów sygnalizacji należą do najczęstszych przyczyn niepunktualności spowodowanej przez infrastrukturę. Dlatego do czasu instalacji ERTMS trzeba wykorzystywać znaczne zasoby w celu utrzymania obecnych urządzeń. Koszty utrzymania obecnych urządzeń zawarte są w rocznym zapotrzebowaniu w wysokości 3 mld koron na utrzymanie i odnowę do roku 2040.

Jeśli weźmiemy pod uwagę ruch lokalny, regionalny i przewóz towarów, łączne zapotrzebowanie na inwestycje będzie wynosić pomiędzy 250 a 350 miliardów koron. Na odnowę i utrzymanie istniejącej infrastruktury potrzeba będzie do roku 2040 ok. 90 miliardów.

Przedsięwzięcia w zakresie transportu w Regionie Oslo, których koszty wyniosą ponad 750 milionów koron – do roku 2023 (proponowany termin rozbudowy lub rozpoczęcia w okresie 2014-2017)

Skróty

IC=Inter City

KVU= Wybór koncepcji - analiza (patrz rys. str. 10)

KS1=Zapewnienie jakości 1 (patrz rys. str. 10)

KS2=Zapewnienie jakości 2 (patrz rys. str. 10)

Inter City tog – Østfoldbanen

Rozbudowa odcinka Oslo-Ski z 2 do 4 torów (Follobanen).

Follobanen stanowi główny element przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie IC w ramach linii kolejowej Østfoldbanen, a infrastruktura będzie mogła być później wykorzystana w koncepcji kolei dużych prędkości.

REZULTAT: Follobanen będzie stanowić podstawę nowoczesnej oferty kolejowej, zorientowanej na rynek, charakteryzującej się dużą częstotliwością połączeń i krótszym czasem podróży między Oslo a Ski i dalej na południe w związku z rosnącym rynkiem w Follo i Østfold.

KOSZTORYS:

Oslo - Ski (Follobanen): 18100 mln kr

Sandbukta – Moss – Sâstad: 5000 mln kr

Haug-Onsøy: 2000 mln kr

Stan zaawansowania: Rozpoczęcie planu zagospodarowania przestrzennego dla Follobanen zapowiadane było na styczeń 2012.

Istnieje plan zagospodarowania przestrzennego dla odcinka Sandbukta-Moss (w aktualizacji) oraz trwa postępowanie o ustalenie gminnego planu rozwoju dla odcinka Moss-Sâstad.

KVU IC został oddany 16 lutego 2012. Realizacja KS1 spodziewana jest w ciągu roku 2012.

Vestfoldbanen

Vestfoldbanen posiada dziś kilka dwutorowych odcinków, jednak wciąż ma też długie odcinki jednotorowe z mijankami.

REZULTAT: Kolej dwutorowa na odcinku Drammen – Kobbervikdalen lub Nykirke – Bakrâker umożliwi odjazdy pociągów IC do Tønsbergu co pół godziny.

KOSZTORYS

Drammen – Kobbervikdalen 2 700 mln koron lub
Nykirke – Barkåker 3000-6000 mln koron

Stan: Odcinek Holm-Holmestrand-Nykirke w budowie.

Odcinek Larvik-Eidanger otrzymał w roku 2012 zezwolenie na rozpoczęcie budowy.

Drammen – Kobbervikdalen/Nykirke – Barkåker – oczekuje się, że część KVV IC, która została oddana 16 lutego 2012, zostanie zrealizowana w ciągu roku 2012.

Dovrebanen

Z wyjątkiem dwutorowych fragmentów Gardemobanen nie ma dziś dwutorowych odcinków na trasie IC Oslo – Lillehammer.

Rozbudowa odcinka Langset – Kleverud rozpocznie się w 2012, a pierwszym krokiem będzie rozbudowa odcinka dwutorowego na trasie Eidsvoll – Hamar. Odcinek ma 16,5 km długości i ma być ukończony w 2015.

REZULTAT: Studium wykonalności i KVV IC pokazują, że odjazdy pociągów IC na południe od Hamaru co pół godziny wymagają rozbudowy odcinków Venjar – Eidsvoll, Kleverud – Sørli, Eidsvoll – Doknes i Åkersvika sør – Hamar.

KOSZTORYS

Venjar – Eidsvoll	1700 mln koron
Eidsvoll – Doknes	700 mln koron
Kleverud - Sørli	4800 mln koron
Åkersvika S - Hamar	1100 mln koron

Odcinek Langset-Kleverud w budowie.

Alnabru containerterminal

Alnabruterminalen to nazwa obiektu wykorzystywanego przy transporcie towarów koleją. Warunkiem wzrostu wydajności transportu towarów jest rozbudowa terminalu.

Jernbaneverket rozważa rozpoczęcie rozbudowy najwcześniej w 2016. Przy zachowaniu wyliczonego czasu budowy na etapie 1, to jest 6-7 lat, nowy terminal zostanie ukończony w 2022/2023.

REZULTAT: Warunkiem podwojenia transportu towarów koleją jest rozbudowa i zwiększenie wydajności Alnabruterminalen. Jernbaneverket ocenia, że w celu uniknięcia rozległej odnowy, należy rozpocząć rozbudowę na etapie 1 najpóźniej w 2019.

KOSZTORYS

Alnabru etap 1	10400 mln koron
----------------	-----------------

Alnabru: Trwa realizacja zewnętrznego zapewnienia jakości planów.

Budowa dróg – drogi krajowe

E6 Manglerudprosjektet

Manglerudprosjektet obejmuje odcinek drogi E6 od Klemetsrud do Teisen w gminie Oslo. Długość wynosi ok. 12 km. Droga ma cztery pasy ruchu, lecz jej standard nie jest dostosowany do dzisiejszej funkcji i natężenia ruchu. Opracowuje się plany wielu tuneli i estakad na odcinku Abildsø – Ryen – Bryn – Teisen w połączeniu z pasem dla pojazdów transportu zbiorowego i ciężkich pojazdów idącym od Klemetsrud do Teisen. Pas dla środków transportu zbiorowego na E6 na południu od Klemetsrud do Ryen-Bryn-Teisen jest konieczny do wzmocnienia oferty autobusowej. Rozważa się też inne działania mające na celu poprawę transportu towarów z południa na północ ku terminalowi towarowemu na Alnabru.

Projekt wchodzi w skład analizy wyboru koncepcji (KVV) z zewnętrznym zapewnieniem jakości (KS1) dla Oslopakke 3 rozpatrzonego przez rząd w 2009. Trwają prace nad programem. Oczekuje się, że plan rozwoju gminy z analizą konsekwencji (KU) oraz plan zagospodarowania przestrzennego dla pierwszego fragmentu odcinka z pasem dla środków transportu zbiorowego Klemetsrud – Abildsø – Ryen, zostanie zatwierdzony w ciągu roku **2016**.

KOSZTORYS: 5000 mln koron

E18 Knapstad – granica Akershus i Granica państwa (nor. Riksgrensen) – Ørje

Przedsięwzięcia wchodzi w skład rozbudowy drogi E18 od granicy państwa do E6 w Vinterbro jako drogi bezkolizyjnej, to znaczy drogi o czterech pasach ruchu i drogi o dwóch pasach z barierą pośrodku i pasem do wyprzedzania, odpowiednio na zachód i wschód od Momarken.

Odcinki Knapstad – granica Akershus i Granica państwa – Ørje cechują się niskim standardem w stosunku do natężenia ruchu, miejscami złą krzywizną i widocznością, ma wiele skrzyżowań i zjazdów, a budynki mieszkalne położone są tuż przy drodze.

Realizację obu przedsięwzięć częściowych proponuje się na okres 2018-2023, o ile limit wzrośnie o 20 procent. Jeśli limit wzrośnie o 45 procent, proponuje się przyspieszenie, aby oddanie odcinków do ruchu mogło nastąpić w okresie 2014-2017.

KOSZTORYS 1300 mln koron

Rv 2 (E16) Herbergåsen – Nybakk

Istniejąca droga ma słabą przejezdność i nieregularną dostępność w wyniku dużego ruchu, obniżonej dozwolonej prędkości oraz połączeniu ruchu pojazdów rolniczych z ruchem lokalnym i dalekobieżnym. Zabudowa szeregową i liczne zjazdy stwarzają duże problemy w związku z przejezdnością, dostępnością i bezpieczeństwem ruchu.

Realizację przedsięwzięcia proponuje się na okres 2018-2023, o ile limit wzrośnie o 20 procent. Jeśli limit wzrośnie o 45 procent, proponuje się rozpoczęcie w okresie 2014-2017.

Kluczowe liczby i działania dla rv 2 (E16) Herbergåsen – Nybakk

KOSZTORYS 2000 mln

E18 Lysaker – Høvik

Odcinek Lysaker – Høvik stanowi część drogi E18 w Bærum (Lysaker – Slependen), na którym dochodzi do dużych korków, zwłaszcza rano. Korytarz E18 przez Bærum ma długość ok. 9 km i planowany jest jako droga o sześciu pasach ruchu z wysokiego standardu drogą/pasem dla środków transportu zbiorowego i drogą dla rowerów wzdłuż E18. Duże części odcinka mają biec tunelem. Fragment odcinka Lysaker – Høvik ma długość ok. 3 km i obejmuje także połączenie poprzeczne od E18 do Gjønnes/Bekkestua przez podwójny tunel i nową drogę dostępu ku Fornebu. Przedsięwzięcie przewiduje też całkowitą przebudowę przystanku autobusowego w Lysaker obejmującego wszystkie autobusy jadące w obu kierunkach między E18 a koleją, z dogodną przesiadką na pociąg lub ewentualnie przyszłe metro na Fornebu.

Gminny częściowy plan rozwoju wraz z analizą konsekwencji (KU) są przygotowywane do oficjalnego rozpatrzenia jesienią 2012, a zatwierdzenie spodziewane jest w ciągu roku 2013. Z tego powodu istnieje duża niepewność co do kosztorysu przedsięwzięcia.

Proponuje się rozpoczęcie na fragmencie odcinka Lysaker – Høvik w okresie 2018-2023 w zakresie planowanych limitów. Jeżeli limit zostanie zwiększony o 20 procent, proponuje się ukończenie przedsięwzięcia w tym samym okresie. Jeśli limit zostanie zwiększony o 45 procent, proponuje się rozpoczęcie w okresie 2014-2017. Preferencje uzależnione są tu od ewentualnego częściowego dofinansowania przedsięwzięcia z opłat za przejazd z Oslopakke 3.

KOSZTORYS 4500 mln koron

Rv 23 Tunel pod fiordem Oslo i sąsiednie drogi

Obecny tunel wraz z sąsiednią drogą w Akershus i Buskerud stanowi pierwszy etap budowlany. Nowa nitka tunelu (etap 2) planowana jest jako równoległa z już istniejącą. Jednocześnie zbudowane mają być połączenia poprzeczne między nitkami tunelu, aby jedna z nitek mogła być używana jako droga ewakuacyjna na wypadek pożaru. Wszystkie połączenia poprzeczne zostały częściowo wysadzone w związku z budową istniejącego obecnie tunelu. Przedsięwzięcie obejmuje też rozbudowę obecnie istniejącej drogi krajowej 23 to drogi o czterech pasach ruchu w gminie Frogn od

Vassumkrysset przy E6 aż do tunelu w Måna. Na zachodzie Buskerud przedsięwzięcie zakończone zostanie połączeniem z istniejącą obecnie drogą pod tunelem w gminie Hurum. Całkowita długość obiektu wynosi ok. 14-16 km, z czego ok. 7 km przypada na nową nitkę tunelu pod fiordem Oslo. Plany zagospodarowania przestrzennego dla obecnych dróg przy fiordzie Oslo zostały zatwierdzone dla drogi o czterech pasach ruchu z Vassum do Måna, dwóch nitek tunelu pod fiordem Oslo oraz drogi o dwóch pasach ruchu po zachodniej stronie fiordu. Istnieje jednak potrzeba zmiany planów zagospodarowania przestrzennego. Zakres zostanie określony dzięki pracom nad programem przedsięwzięcia.

Rozpoczęcie planowane jest na okres 2014-2017.

KOSZTORYS 1500 mln koron

Rv 23 Dagslett – Linnés

Miejscem realizacji przedsięwzięcia są gminy Røyken i Lier w Akershus. Obecnie istniejąca droga o dwóch pasach ruchu ma bardzo niski standard, z nierówną krzywizną, wąską powierzchnią jezdnią i zabudową mieszkalną przy drodze. Przedsięwzięcie obejmuje budowę 4 km drogi o czterech pasach ruchu, łącznie z tunelem o długości ok. 2 km oraz przejściem podziemnym o długości 300 m w Linnés. Rozpoczęcie realizacji przedsięwzięcia proponowane jest na okres 2014-2017 w ramach istniejących limitów. Jeśli limit zostanie zwiększony o 20 lub 45 procent, proponuje się przyspieszenie realizacji.

KOSZTORYS 1500 mln koron

E16 Sandvika – Vøyen

Obecnie istniejąca droga E16 między Sandvika a Vøyen w województwie Akershus należy do najbardziej uczęszczanych dróg o dwóch pasach ruchu w Norwegii ze swoimi ok. 36 000 pojazdami. E16 biegnie przez centrum Sandvika, stanowiąc wielką barierę i obciążenie dla miejscowości. Przedsięwzięcie obejmuje pociągnięcie dalej sąsiedniego odcinka Vøyen – Bjørum, liczącego ok. 5 km, otwartego jako droga o czterech pasach ruchu w 2009. Planuje się rozbudowę odcinka o długości 3,6 km jako drogi o czterech pasach ruchu biegnącej tunelem pod Sandvika z Kjørbo do drogi Bærumsveien i dalej jak dziś od Bærumsveien do Vøyenenga. Ponadto przedsięwzięcie obejmuje znaczną rozbudowę lokalnej sieci dróg. Przedsięwzięcie wymaga wysokich nakładów w związku z niezwykle trudnymi warunkami górskimi na odcinku, którym ma biec tunel oraz bardzo niekorzystnymi warunkami glebowymi na powierzchni. Nowy tunel E16 jest przygotowany na możliwość połączenia z ewentualną przyszłą E18 w tunelu pod Sandvika. Proponuje się rozpoczęcie realizacji przedsięwzięcia w okresie 2014-2017 w ramach istniejących limitów. Preferencje uzależnione są tu od ewentualnego częściowego dofinansowania przedsięwzięcia z opłat za przejazd z Oslo pakke 3.

KOSZTORYS 2700 mln koron

Lotnisko:

Największym pojedynczym przedsięwzięciem Avinor jest Terminal 2 (T2) na lotnisku Oslo Gardermoen. Firma Avinor podjęła decyzję o realizacji przedsięwzięcia w styczniu 2011. Ukończenie planuje się na drugi kwartał 2017 roku. Przedsięwzięcie T2 obejmuje następujące podstawowe elementy geograficzne:

- ✓ Poszerzenie istniejącego terminalu na zachód od kolei (Sentralbygning vest - Gmach centralny na zachodzie)
- ✓ Przebudowa istniejącego terminalu na wschód od kolei (Sentralbygning øst - Gmach centralny na wschodzie)
- ✓ Nowy pirs na północy, w tym nasada pirsu skierowana na obecny terminal (Pir nord/Pirrot nord - Pirs na północy/nasada pirsu na północy)
- ✓ Poszerzenie Commuterlounge na zachodnim końcu istniejącego terminalu (Pir Vest Pirs na zachodzie)

- ✓ Przedłużenie istniejącego obecnie obszaru dla ruchu drogowego na zachód
- ✓ Poszerzenie po stronie dla samolotów na północ od istniejącego terminalu
- ✓ Nowe pomieszczenie zamiatarek w obszarze operacyjnym
- ✓ Nowe miejsca dla samolotów oddalone od terminalu, na południe od istniejących stanowisk cargo
- ✓ Nowe zbiorniki na wody o zawartości metanianów

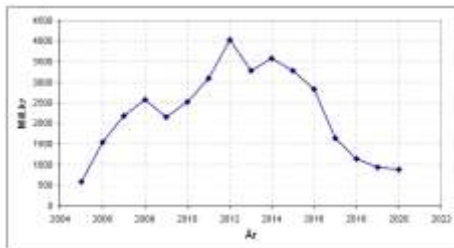
Poza T2 planowane jest przedsięwzięcie „Flysidetiltak østre bane” mające zwiększyć przepustowość torów. Przedsięwzięcie obejmuje poszerzenie i przedłużenie torów kołowania i zwiększenie liczby szybkich startów.

Ważne przedsięwzięcia po 2020:

Trzeci pas lądowania na Gardermoen od ok. 2030.

Przedsięwzięcie T2, 2 etap rozbudowy na Gardermoen. Ma to zwiększyć przepustowość lotniska do 35 milionów pasażerów.

Rozwój inwestycji Avinor od 2005 do 2010 oraz prognozy do roku 2020:

[Na wykresie: pionowo: mln koron, poziomo: rok]

Największe przedsięwzięcia Norweskiej Administracji Przybrzeżnej w regionie Oslo:

Pogłębienie i nowe oznaczenie szlaku żeglarskiego w Østfold (Borg havn, Vidgrunnen, Røsvikrenna), 310 milionów koron, od 2014-2019

Pogłębienie i nowe oznaczenie szlaku żeglarskiego w Akershus (wejście do Oslo), 81 milionów koron, od 2014-2019.

Utrzymanie obszaru fiordu Oslo, 87 milionów koron, 2014-2019

3.2 Rozwój miasta

Plan rozwoju gminy - OSLO

Nowy plan rozwoju gminy ma zostać uchwalony w roku 2013 i zawierać plan działań do roku 2030.

Obejmie on też perspektywę rozwoju do roku 2050.

Plan rozwoju gminy 2013 ma zostać sporządzony jako całościowy dokument uwzględniający aspekt społeczny, strategię rozwoju miasta z mapą strategiczną i częścią dotyczącą powierzchni jako prawnie wiążącymi. W związku ze wzrostem liczby ludności trzeba przygotować do roku 2030 do 100 000 nowych budynków mieszkalnych oraz 5-6 milionów metrów kwadratowych powierzchni komercyjnej. Jest to ok. 30 procent więcej niż przewiduje to obecny plan rozwoju gminy (2008). Jest też zapotrzebowanie na większą liczbę szkół, przedszkoli, domów spokojnej starości/mieszkań chronionych oraz innego rodzaju infrastruktury socjalnej i technicznej. Jednocześnie będzie zapotrzebowanie na powierzchnie podziemne pod infrastrukturę techniczną, na przykład tunele, przejścia podziemne czy systemy zasysania odpadów.

Na podstawie portfolio planów i zatwierdzonych spraw budowlanych odnotowany został potencjał budowy **65 200 mieszkań** w Oslo. Potencjał mieszkaniowy dzieli się na:

48 procent na centrum,
23 procent na obrzeża południowe,
17 procent na obrzeża wschodnie i
12 procent na obrzeża zachodnie

Odnotowano na razie potencjał na **3,6 mln** metrów kwadratowych budynków komercyjnych.

Kvadraturen Oslo – Długoterminowe przedsięwzięcia do roku 2024

Nadrzędnym celem jest zwiększenie liczby mieszkań w centrum. W ramach poszczególnych przedsięwzięć dążyć się będzie do osiągnięcia przez część mieszkaniową co najmniej 50% powierzchni użytkowej na terenie realizacji przedsięwzięcia.

Gmina życzy sobie strategicznej współpracy nad tworzeniem nowych atrakcji dla ludności. Państwo (Forsvarsbygg, Statsbygg i Entra) jest właścicielem wielu obszarów i budynków oraz pełni kluczową rolę w rozwoju przyszłych atrakcji dla ludności. Myntgata 2-kvartalet (Ministerstwo Ochrony Środowiska) to centralnie położony fragment o dużym potencjale na zwiększenie działań ludności, m.in. w postaci restauracji i kawiarni z ogródkami także wieczorem.

W całej dzielnicy Kvadraturen należy przeprowadzić ponowne uzbrojenie ulic.

Fjordbyen

Fjordbyen to największe w Norwegii przedsięwzięcie dotyczące rozwoju miasta. Obejmuje przestrzeń 2,26 kilometra kwadratowego i ma za zadanie udostępnić morskie wybrzeże Oslo mieszkańcom. Fjordbyen obejmie 45 000 miejsc pracy i 9000 budynków mieszkalnych. Całkowita wartość inwestycji wyniesie ok. 60 miliardów koron. Realizacja Fjordbyen ma zostać ukończona ok. roku 2030, 50 lat po rozpoczęciu planowania. Fjordbyen składa się z 11 fragmentarycznych obszarów.

3.3 Budynki mieszkalne

Jesienią 2012 w Oslo planuje się i buduje tysiące budynków mieszkalnych. Oto niektóre z nich:

Filipstad

Filipstad to największe z pojedynczych przedsięwzięć w ramach Fjordbyen. Powierzchnia wynosi 320 dekarów (3200 arów), a pod rozbudowę przeznaczone jest 450 000 metrów kwadratowych. W pierwszej kolejności planuje się 1600 budynków mieszkalnych z możliwością zwiększenia tej liczby o dalsze 1500. Departament Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa opracowuje teraz wszystkie pomysły po upływie terminu konsultacji w maju 2012. Rozpatrzenie pod względem politycznym przypuszczalnie nastąpi w pierwszej połowie 2013 roku. Na razie nie jest pewne, kiedy nastąpi budowa mieszkań. Właścicielami gruntu są gmina Oslo przez Oslo Havn KF oraz Departament ds. Nieruchomości i Modernizacji Miast (nor. Eiendoms- og byfornyelsesetaten), Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg, Jernbaneverket i Rom Eiendom.

Nye Oslo S

Przebudowa dworca Oslo S ma się rozpocząć jesienią 2014. Potencjał rozbudowy wynosi 100 000 metrów kwadratowych. Planuje się wzniesienie wielu nowych budynków. Wiele spraw wciąż pozostaje niewyjaśnionych. Mówi się o inwestycjach o wartości ok. 4 miliardów koron, a czas budowy przewidywany jest na okres 2014-2020.

Rom Eiendom jest właścicielem gruntów i deweloperem.

Grorud nord - Oslo

Przy stacji Grorud, leżą grunty o powierzchni 23 mål (23 000 metrów kwadratowych), wyeksponowane w kierunku drogi Østre Aker vei. Grunt nadaje się pod budowę budynków biurowych, handlowych i magazynów, lecz przedsięwzięcie jest na razie na wczesnym etapie

zaawansowania. Realizacja przedsięwzięcia jest obecnie odłożona w oczekiwaniu na wyjaśnienia dotyczące nowych torów towarowych z Alnabru należących do Jernbaneverket. Jednocześnie oczekuje się wyjaśnień dotyczących planu zagospodarowania z Departamentu Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa. Nie określono potencjału rozbudowy.

Właściciel gruntu: Rom Eiendom

Hasle Linje

Hasle Linje to duże przedsięwzięcie. Obejmuje prawie 100 mål (100 000 metrów kwadratowych). Tak duża powierzchnia sprawia, że plany są szeroko zakrojone. HasleLinje zabudowana zostanie na obszarze ponad 190 000 metrów kwadratowych. Ok. 140 000 metrów kwadratowych wykorzystanych zostanie pod działalność gospodarczą, między innymi budynki biurowe, obiekty kulturalne, sportowe, sklepy, kawiarnie i restauracje. Pierwszy etap budowy ma być ukończony jesienią 2013, budynki mają być wtedy gotowe do oddania do użytku. Koncern AF Gruppen podpisał w lecie 2012 umowę o współpracy z Hasle Utvikling AS (Høegh Eiendom) dotyczącą rozwijania mieszkalnej części nieruchomości na obszarze wcześniejszego obiektu produkcyjnego Arcus w Hasle w Oslo. Na obszarze ok. 33 mål (33 000 metrów kwadratowych) planuje się wybudować łącznie ok. 500 budynków mieszkalnych.

Sprzedaż rozpocznie się przy ukończeniu nowej stacji metra Løren, według dzisiejszych prognoz będzie to ok. roku 2014/2015.

Økern

Właściciele dostrzegają duże perspektywy dla okolicy wokół Økernkrysset, zarówno jeśli chodzi o budynki mieszkalne, jak i stworzenie aktywnego centrum miejskiego. Mówi się o budowie 160 budynków mieszkalnych. Planuje się wbicie łopaty w ziemię w roku 2017, zależy to jednak między innymi od tego, jak na temat przedsięwzięcia wypowie się Ministerstwo Ochrony Środowiska. Właścicielami nieruchomości są Storebrand Eiendom, Steen & Strøm, Selvaag Bolig

W całej okolicy Økern planuje się duże zmiany, aby przekształcić ją z obszaru o charakterze czysto gospodarczym w obszar o charakterze głównie mieszkalnym. W dłuższej perspektywie może być mowa o 5000 budynków mieszkalnych w sumie.

Gjesrud/Stensrud

Gjesrud-Stensrud to ostatnia nieuregulowana strefa budowlana w Oslo, leżąca całkiem na południu gminy między drogą E6 a Marka. Obszar liczy ok. 4 kilometrów kwadratowych i obejmuje liczne wzgórza, gospodarstwa, wody i lasy iglaste. Duży wzrost liczby ludności w regionie zmienia zapotrzebowanie na budowę. Propozycja programu skierowana jest do konsultacji społecznych. Sporządzono 3 różne projekty planu przewidujące między 4500 a 9000 nowych budynków mieszkalnych. Na razie nie jest pewne, kiedy ewentualnie będzie można rozpocząć budowę.

Szpital

Nowy szpital Østfoldsykehus to jedno z największych przedsięwzięć budowlanych w Regionie Oslo. Całkowity limit kosztów wynosi 5,09 miliardów koron, a ukończenie planowane jest na rok 2016. Realizacją przedsięwzięcia zajmie się 40 różnych przedsiębiorstw, działających w branży inżynierskiej, TIK i budowlanej.

3.4 Największe zlecenia największych przedsiębiorstw

Veidekke:

Bjørnsletta skole, Åsjordet w Oslo (Szkoła)

Planowane ukończenie: 2014

Inwestor: Undervisningsbygg Oslo KF

Kwota kontraktu: Ok. 270 mln koron

E18 E01 Momarken – Homstvedt (droga)

Planowane ukończenie: październik 2013

Inwestor: Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg, Region Wschodni

Kwota kontraktu: Ok. 255 mln koron

Nordre Kvartal, Vulkan w Oslo (Mieszkania)

Planowane ukończenie: grudzień 2013

Inwestor: Vulkan Utvikling AS (Aspelin Ramm)

Kwota kontraktu: 458 mln koron

Tjuvholmen Hus 84, Oslo (Mieszkania)

Planowane ukończenie: październik 2013

Inwestor: Tjuvholmen Utvikling AS

Kwota kontraktu: 90 mln koron

Marienfryd w Oslo - Etap 2, Oslo (Mieszkania)

Planowane ukończenie: luty 2013

Inwestor: Veidekke Eiendom AS

Kwota kontraktu: 130 mln koron

Ring 3 Økernkrysset, Oslo (droga)

Planowane ukończenie: 2014

Inwestor: Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg, Region Wschodni

Kwota kontraktu: 499 mln koron

SKANSKA

Skanska:

Yaras hovedkontor, Drammensveien 131, Oslo (Biura)

Planowane ukończenie: 2014

Inwestor: Berner Gruppen/Oslo Ridehus AS

Kwota kontraktu: 250 mln koron

Felt D Tiedemannsbyen, Ensjø w Oslo (Gmach)

Planowane ukończenie: 2013

Inwestor: Skanska Bolig AS

Kwota kontraktu: 390 mln koron

Skullerud Torg, Etap 3, Oslo (Bloki mieszkalne)

Planowane ukończenie: 2014

Inwestor: Stor-Oslo Prosjekt AS

Kwota kontraktu: 135 mln koron

Fornebu Kjøpesenter, Bærum (centrum handlowe, bloki mieszkalne)

Planowane ukończenie: 2015

Inwestor: KLP Eiendom

Kwota kontraktu: 920 mln koron

Midgardsormen, Oslo, (Rury, palowanie fundamentów)

Planowane ukończenie: 2013

Inwestor: Oslo Kommune VAV

Kwota kontraktu: 168 mln koron

Gjensidiges hovedkontor, Schweigårdsgate 21-23, Oslo (Biura)

Planowane ukończenie: 2013

Inwestor: ROM Eiendom

Kwota kontraktu: 406 mln koron

Dronning Eufemias gate, Oslo (Drogi, mosty)

Planowane ukończenie: 2015

Inwestor: Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg, Region Wschodni

Kwota kontraktu: 588 mln koron

AF Gruppen

Lillohagen, etap 1, Sandaker i Oslo (Mieszkania)

Planowane ukończenie: Wrzesień 2013

Inwestor: Sandakerveien 99B KS

Kwota kontraktu: 240 mln koron

Fossumhagen, Stovner i Oslo (Mieszkania i lokale użytkowe)

Planowane ukończenie: 2013

Inwestor: Stovner Utvikling KS

Kwota kontraktu: 205 mln koron

Mosty i konstrukcje w Bjørvika

Planowane ukończenie: lato 2014

Inwestor: Bjørvika Infrastruktur

Kwota kontraktu 100 mln koron

Sentralbygning Vest, OSL (roboty ziemne i betoniarskie)

Planowane ukończenie: Luty 2015

Inwestor: Oslo Lufthavn

Kwota kontraktu: 414 mln koron

Peab

Ensjø T-banestasjon, Oslo (Budynki)

Planowane ukończenie: lato 2013

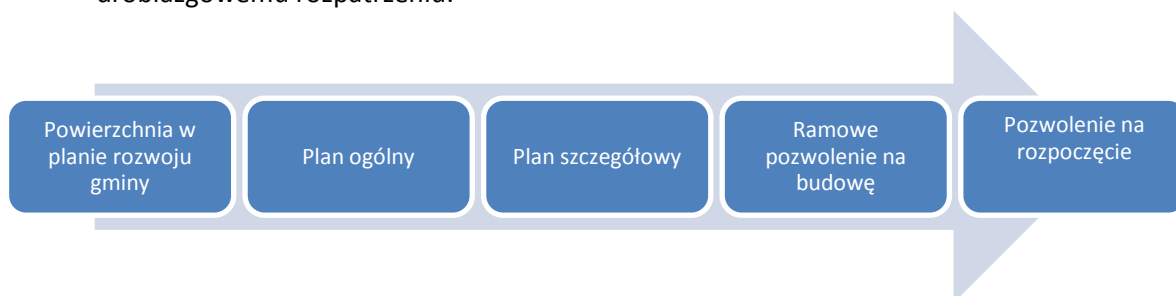
Inwestor: Kollektivtransportproduksjon

Kwota kontraktu: 110 mln koron

E6 Romerike Midt (eksploatacja i utrzymanie dróg)
Klient: Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg
Planowane ukończenie: 2016
Kwota kontraktu: 262 mln koron

4. Przetargi, zaplecze i publikacja

Przed ogłoszeniem przetargu na realizację przedsięwzięcia, sprawy budowlane poddawane są drobiazgowemu rozpatrzeniu:

Norweskie gminy publikują plany na swoich stronach. Informacje te dają przydatne sygnały o tym, jakich przedsięwzięć się oczekuje. Śledzenie dyskusji o zagospodarowaniu przestrzennym i planowaniu to jednak wymagający sposób, aby być na bieżąco. W Norwegii istnieje wiele baz danych zawierających przydatne informacje i dla wykonawców i dających im duże możliwości.

StartBANK to baza wykonawców w branży budowlanej, sporządzony w ścisłej współpracy ze związkiem pracodawców w branży budowlanej Byggenæringens Landsforening (BNL) oraz organami publicznymi. Usługodawcy oceniani są na podstawie ustalonych wcześniej obiektywnych kryteriów. Zleceniodawcy mogą w razie potrzeby stawiać usługodawcom dodatkowe wymogi przy dokonywaniu wyboru do różnych typów zleceń. Usługodawcy dostają możliwość wypromowania swojej firmy jako poważnej i wiarygodnej oraz zaistnienia w większości środowisk kupujących ich usługi w branży. Aby znaleźć się w rejestrze StartBANK, wystarczy raz w roku spełnić wymagania rejestracyjne i dokumentacyjne, by znaleźć się w bazie danych jako uznany, poważny usługodawca. Aby zarejestrować się w StartBANK pobierz formularz zamówieniowy i wpłać z góry roczną składkę. StartBANK wysyła informacje potrzebne do zalogowania się oraz informacje, aby usługodawcy mogli wypełnić internetową ankietę i wysłać wymaganą dokumentację. Po akceptacji informacje o przedsiębiorstwie udostępniane są w bazie StartBANK wszystkim uczestniczącym organizacjom zamawiającym.

Opłata dla usługodawców o rocznych obrotach powyżej 10 mln koron wynosi 5000 NOK z VAT, 4000 NOK bez VAT dla firm zarejestrowanych poza Norwegią. Dla usługodawców osiągających roczne obroty poniżej 10 mln koron opłata wynosi 2500 NOK z VAT i 2000 NOK bez VAT dla firm zarejestrowanych poza Norwegią (patrz strona 28).

www.startbank.no

Wiele podmiotów przedstawia zestawienia przetargów, na przykład Anbud.no i Norgebygges.no, lecz organizacje branżowe i wiodące przedsiębiorstwa budowlane polecają www.startbank.no.

Doffin to norweska baza danych o zakupach publicznych. Każdy zleceniodawca ma prawo korzystania z bazy Doffin. Każda rejestracja, zarówno jako zleceniodawca, jak i podmiot poszukujący zleceń, jest darmowa. Zarejestrowane podmioty poszukujące zleceń otrzymują możliwość zgłaszania się do wszystkich przetargów (baza ogłoszonych przetargów dobrowolnych, krajowych i unijnych, TED). Także bez rejestracji można szukać ogłoszeń, należy tylko określić miejsce i branżę.

www.doffin.no

Przykład poszukiwania ogłoszenia w bazie Doffin:
 Roboty budowlane w województwie Oslo .

Stikkordbasert dokumentøk

Doffin-hjemmeside > Kunningeringsaak > Anlegg- og byggarbeider > Bygging

Alle kunninginger som samvarer med det valgte stikkordet er listet under Samsvarende kunninginger. Vennligst velg en kunningingstittel for å se den fulle kunningingen, velg ett mer avansert søkevalg under Flere søkevalg, eller bruk Undergrupper for å liste kunninginger som er av interesse for deg. For detaljer om ikoner brukt i datokolonnen vennligst se [forklaring ikoner](#).

Begrens søket til dette stedet: Oslo fylke

SAMSVARENDE KUNNGJØRINGER

58 Opplysninger funnet. Gå til side 1 av 2 H < > H

Publisert	Detaljer
28-06-2012	Nøklevern-stole - Etablering av ventilasjonsanlegg Referansen: AUG183277 Publisert av: Underisningsbygg Oslo KF Tidsfrist: 12-Oct-12 Kunningingstype: Nasjonal Kunninging av konkurranse
27-06-2012	Barnesadale på stensetting Referansen: AUG183104 Publisert av: Fredrikstad Kommune Tidsfrist: 24-Sep-12 Kunningingstype: Kunninging av konkurranse
23-06-2012	11988 UO Domus Medis, Ombygging og restaurering E245 Refundamentering Summatikkbygningen Referansen: AUG182988 Publisert av: Statsbygg Hovedkontor Tidsfrist: 12-Oct-12 Kunningingstype: Kunninging av konkurranse

FLERE SØKEVALG

- [Erleket sak](#)
- [Avansert søk](#)
- [Søk etter ID](#)
- [Søk 7 dager](#)
- [Søk 30 dager](#)

Norweska Państwowa Dyrekcja Dróg zbiera informacje dla profesjonalnych usługodawców w różnych dziedzinach. Publikuje informacje o przyszłych i aktualnych przetargach, protokoły z otwarcia i informacje o udzieleniu zlecenia.

Przykłady ze strony www.vegvesen.no/Fag:

Aktualne ogłoszenia:

Hovedside / Fag / Prosjektering og bygging / Utbyggingsprosjekter / Anbudskonkurranser / Region øst

Anbudskonkurranser i Region øst

Utbyggingsprosjekter
Prosjektportalen
Fremtidige konkurranser
Anbudskonkurranser
Region øst
Region sør
Region vest
Region midt
Region nord
Vegdirektoratet

Organisasjonsdetaljer	Kontaktperson	Beskrivelse	Innkjøpsplaner
Annens informasjon		Nåværende kunninginger	Fremtidige kunninginger
Tidligere kunninginger		Tildelinger	Statistikk
		Dokumenter	
	Tittel	Tidsfrist	Utgitt
☐	Inntek av 1 Teknisk bygningsleder veg og 4 kontrollinsener geometri E18 Ørie-vinterbrø	01-Oct-12	23-Aug-12
☐	E6 syd for Glomma - støytiltak tilbudspakke 5	19-Sep-12	23-Aug-12
☐	T5-pakke 2, Gjøvik - Totan, Parsell, Bråstad/Vallerud/Beinsvoll	04-Sep-12	21-Aug-12
☐	Kjøp av planlegging- og prosjekterings tjenester for konstruksjoner i Region Øst, 2013-16.	03-Oct-12	20-Aug-12
☐	Reguleringsplan fv 33 Byrudberga i Ridsvoll.	01-Oct-12	17-Aug-12

Przyszłe ogłoszenia:

Hovedside / Fag / Prosjektering og bygging / Utbyggingsprosjekter / Anbudskonkurranser / Region øst

Lytt til teksten

Skriv ut

Anbudskonkurranser i Region øst

Utbyggingsprosjekter

Prosjektportalen

Framtidige konkurranser

Anbudskonkurranser

Region øst

Region sør

Region vest

Region midt

Region nord

Vegdirektoratet

Åpningsprotokoller

Invitasjon til tendere

Organisjonsdetaljer	Kontaktperson	Beskrivelse	Innkjøpsplaner
Annem informasjon	Nåværende kunngjøring	Fremtidige kunngjøring	
Tidligere kunngjøring	Tildeling	Statistikk	Dokumenter

	Tittel	Utgitt
	Prosjekt E6 Biri-Otta, ny E6 Frya-Sjøa	29-Maj-12
	Drift- og vedlikeholds kontrakter for riks- og fylkesveger i Region øst	28-Mar-12
	Utbygging E16 Fønhus - Dalveseter	24-Feb-12
	Utbygging E16 Dalveseter - Sløan	24-Feb-12
	Asfaltarbeider 2012 Statens vegvesen	12-Dec-11
	Utbygging rv 4 Lyngne sør	18-Nov-11
	Veiledende kunngjøring asfalt Valdresfylke 2012 - 2013	21-Sep-11

Przyszłe konkursy:

Hovedside / Fag / Prosjektering og bygging / Utbyggingsprosjekter / Framtidige konkurranser

Lytt til teksten

Skriv ut

Framtidige konkurranser

Utbyggingsprosjekter

Prosjektportalen

Framtidige konkurranser

Anbudskonkurranser

Åpningsprotokoller

Opening of tenders

Statistikk

Prosjektering

Bygging av prosjekter

Nettet, Nær og Sikkerhet

Strategisk nett og nettverk

Å bygge nye veier

Hier finn du oversikt over 300 konkurranser som skal utlyses i løpet av året. I oversikten finn du informasjon om alle konkurranser skal leses ut, om innhold og ønsket word.

For prosjekt med planlagt tidspunkt for utlysning etter 2011, er informasjonen basert på prosjektene i Statens vegvesens handlingsprogram for 2010-2013. Her kan du lese om utlysning vil være avhengig av prosjektene i de årlige statsbudsjettene.

Oversiktene blir oppdatert hver måned.

Sjå plan for framtidige konkurranser:

Ukt ned

- [Tilbudslister iK 2012 Tilstel- og statprostatert.pdf](#)

- [Tilbudslister iK 2012 Region øst.pdf](#)

- [Tilbudslister iK 2012 Region vest.pdf](#)

- [Tilbudslister iK 2012 Region sør.pdf](#)

- [Tilbudslister iK 2012 Region nord.pdf](#)

- [Tilbudslister iK 2012 Offr regioner.pdf](#)

Landet bygges Fachowe pismo Byggeindustrien publikuje, także na swojej stronie bygg.no informacje o części zawieranych kontraktów. Publikowane są zarówno informacje o zawartych kontraktach, jak i o ukończonych przedsięwzięciach.

www.bygg.no/landetbygges

5. Jak nawiązać współpracę?

Norwescy zleceniodawcy w branży budowlanej wymagają od wszystkich usługodawców solidności, stabilnych finansów i dobrych przykładowych przedsięwzięć. Usługodawcy muszą spełniać wymogi norweskiego prawa, szczególnie postanowienia ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i odnośnych rozporządzeń: rozporządzenia o sprawach budowlanych i rozporządzenie

o wymogach technicznych dla budowli. Część zleceniodawców preferuje też pracowników znających norweski lub inny język skandynawski. Problemy językowe w miejscu pracy to wciąż powracająca kwestia. Uniwersalna rada to nawiązanie bezpośredniego kontaktu z firmą, z którą chce się nawiązać współpracę.

W Norwegii istnieje też szereg budowlanych **organizacji branżowych**. Pełnią one istotną rolę, otwierając wiele drzwi i gromadząc informacje (patrz zestawienie na stronie 27).

Przykład: Maskinentreprenørenes Forbund (MEF - Związek Firm Pracujących na Ciężkim Sprzęcie).

MEF to niezależna organizacja branżowa pracodawców, reprezentująca ok. 1970 małych, średnich i dużych przedsiębiorstw. Większość członków to małe i średnie przedsiębiorstwa. MEF pragnie dobrze rozwijającej się współpracy między norweskimi i polskimi firmami. Jest otwarty na polskie firmy potrzebujące porad i wskazówek co do norweskiego rynku. Członkostwo w MEF to dowód na solidność i jakość zapewnianą przez potencjalnych norweskich partnerów i zleceniodawców. MEF liczy 318 członków w krainie Østlandet. Listy firm członkowskich wraz z informacjami kontaktowymi znajdują się na stronie:

www.mef.no

Przykład

A. K. GRANHEIM AS

Fakta	Ansatte	Maskinpark og arbeidsområder
GENERELT		KONTAKTINFORMASJON
Medlemnr.: 11127		Daglig leder: Arne-Kristian Granheim
Org.nr.: 959030564		Besøksadresse: Fjellhamarveien 45
Besøksnavn: A. K. Granheim AS		Postadresse: Fjellhamarveien 45
Region: Region Øst		Postnr: 1472
Avdeling: Oslo og Akershus		Poststed: Fjellhamar
Branje: Maskinentreprenører		Kommune: Lørenskog
Innmeldt dato: 07.04.1995		Fylke: Akershus
		Telefon: 07879000
		Mobil: 90081433
		Faks: 07879091
		E-post: kristian@akgranheim.no
		Hjemmeside: www.akgranheim.no

6. Platformy spotkań

6.1 Targi

Nordic Steel Construction Conference

Organizowana co trzy lata w jednym z nordyckich państw. Ostatnia konferencja, która odbyła się w Malmö w 2009 roku, zgromadziła ok. 140 uczestników, w tym ok. 90 badaczy, resztę natomiast stanowili przedstawiciele producentów wyrobów ze stali, hurtowników wyrobów ze stali, przedsiębiorstw budowlanych, konsultantów, architektów itp.

Następna edycja: 5 - 7 września 2012, Hotel Bristol w Oslo

www.nordicsteel2012.com

Bygg Reis Deg

Odbywa się co drugi rok w okolicy Oslo, stanowi zarówno profesjonalną arenę spotkań, jak i targi. W 2011 udział wzięły 43 000 przedstawicieli branży (rzemieślników, kierownictwa, sprzedawców, konsultantów i specjalistów do spraw zakupów) oraz 8000 konsumentów.

Następna edycja: 16 - 20 października 2013 w ramach targów Norges Varesmesse w Lillestrøm

www.byggreisdeg.no

VVS-dagene

Organizowane co drugi rok w okolicy Oslo, równoległe z FDV-dagene. Są to czysto branżowe targi trwające trzy dni, z ok. 10 000 odwiedzających, osób zajmujących się zakupami, projektowaniem, montażem, eksploatacją i konserwacją.

Następna edycja: 17 -19 października, Norges Varemesse, Lillestrøm

www.vvs-dagene.no

FDV-dagene

Odbywają się co drugi rok w okolicy Oslo, równoległe z VVS-dagene. Są to czysto branżowe targi trwające trzy dni, z ok. 2000 odwiedzających, architektów, inżynierów budowlanych, sanitarnych i inżynierów elektryków, przedsiębiorstw budowlanych, monterów instalacji sanitarnych i elektrycznych, dostawców czynników chłodzących, podmiotów odpowiedzialnych za eksploatację i konserwację, właścicieli budynków, zarządców nieruchomości, personelu czyszczącego i specjalistów ds. środowiska wewnętrznego.

Następna edycja: 17 -19 października, Norges Varemesse, Lillestrøm

www.fdv-dagene.no

Vei og anlegg

Odbywa się co trzeci rok w okolicy Oslo i stanowi największe targi budowlane w krajach Północy, trwające ponad pięć dni, 23 000 odwiedzających, w tym wieloma przedsiębiorstwami budowlanymi. Targi są znane ze sprzedaży dużej ilości wyposażenia i zawierania dużych kontraktów.

Następna edycja: maj 2015, Hellerudsletta na północ od Oslo.

www.mgf.no/vei-og-anlegg-2012

Hus - Hytte og Interiør Messen Vestfold

Doroczne targi dla szerokiej publiczności.

Następna edycja: 15 - 16 września 2012, Tønsberg Messeområde

www.k2marketing.no

Hytte2013

Doroczne wielkie targi domków rekreacyjnych dla szerokiej publiczności, ok. 20 000 odwiedzających.

Następna edycja : 7 – 10 marca 2013, Norges Varemesse, Lillestrøm

www.hytte2011.no

Hagemessen

Doroczne targi ogrodnicze dla szerokiej publiczności, ok. 30 000 odwiedzających.

Następna edycja: 12 – 14 marca, Norges Varemesse, Lillestrøm

www.messe.no/no/Hagemessen

Anleggsdagene 2013

Doroczne spotkanie branży budowlanej gromadzące ok. 800 uczestników, z ograniczoną częścią wystawienniczą, która szybko się zapełnia i wykładami.

Następna edycja: 22 – 24 stycznia 2013, Clarion Hotel Oslo Airport, Gardermoen

www.anleggsdagene.com/Anleggsdagene2013

6.2 Prasa branżowa

Anleggsmaskinen

Największe norweskie czasopismo branżowe w zakresie sprzętu ciężkiego.

Czytelnicy: Przedsiębiorstwa pracujące z ciężkim sprzętem, przedsiębiorstwa budowlane, departamenty państwowe i gminne, norweski parlament Storting, rząd, ministerstwa, organizacje, szkoły i media.

Częstotliwość ukazowania się: 11 numerów rocznie

Nakład: 5482

Wydawca: Maskinentreprenørenes Forbund

www.mef.no/ikbViewer/page/mef/fakta-om-bransjen/anleggsmaskinen

Arkitektnytt

Gazeta dla architektów.

Czytelnicy: Architekci, architekci wnętrz i krajobrazu oraz inne podmioty w branży budowlanej – doradcy, przedsiębiorstwa budowlane i urzędy publiczne.

Częstotliwość ukazywania się: 11 numerów rocznie

Nakład: 5772

Wydawca: Norske arkitekters landsforbund

www.arkitektnytt.no

Arkitektur N

Organ reprezentacyjny dla norweskich architektów, architektów wnętrz i krajobrazu. Czasopismo przedstawia wybrane budowle, wnętrza i przedsięwzięcia krajobrazowe.

Czytelnicy: Członkowie związków Norske arkitekters landsforbund NAL (Norweski Związek Architektów), Norske Interiør- og møbeldesigneres landsforening NIL (Norweski Związek Architektów Projektantów Wnętrz i Mebli), Norske Landskapsarkitekters forening NLA (Norweski Związek Architektów Krajobrazu), przedsiębiorstwa budowlane, doradcy itp.

Częstotliwość ukazywania się: 8 numerów rocznie

Nakład: 6512

Wydawca: Norske arkitekters landsforbund

www.arkitektur-n.no

Brann & Sikkerhet

Największe norweskie czasopismo w branży ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa.

Czytelnicy: Gminy, straż pożarna, duże zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa handlowe, armatorzy, branża naftowa, inżynierowie konsultanci, architekci, przedsiębiorstwa budowlane, instytucje państwowe, ministerstwo, dyrekcje, wyższe uczelnie techniczne, szkoły zawodowe różnego szczebla, hotele, szpitale, rolnicy.

Częstotliwość ukazywania się: 8 numerów rocznie

Nakład: 5313

Wydawca: Norsk brannvernforening

www.brannvernforeningen.no/Tjenester/Tidsskriftet-Brann-Sikkerhet

Byggaktuelt

Czasopismo pomaga przedstawicielom branży budowlanej być na bieżąco z aktualnymi wydarzeniami, zmieniającymi się ogólnymi warunkami, wiadomościami, targami, konferencjami i nowinkami na rynku.

Czytelnicy: Inwestorzy (prywatni i publiczni), przedsiębiorstwa budowlane architekci, inżynierowie konsultanci, budowniczowie i inni rzemieślnicy budowlani, wykonawcy, przedstawiciele handlu towarami budowlanymi i sektora publicznego.

Częstotliwość ukazywania się: 10 numerów rocznie

Nakład: 13 289

Wydawca: Byggfakta Docu AS

www.byggaktuelt.no/content/om-byggaktuelt

Byggeindustrien

Branżowy organ gospodarczy branży budowlanej w Norwegii.

Czytelnicy: Planiści/projektanci, firmy zajmujące się wykonawstwem w branży budowlanej, właściciele/użytkownicy maszyn, inwestorzy, spółki deweloperskie, władze, organizacje i media.

Częstotliwość ukazywania się: 19 numerów rocznie

Nakład: 14.401

Wydawca: Bygg og Anlegg Media AS

www.bygg.no

Byggmesteren

Czasopismo porusza sprawy rzemieślników i ich pracy w branży budowlanej ogólnie, małych domów wielorodzinnych, budowy – szczególnie z drewna i daje praktyczne informacje w zakresie technik pracy, metod, i produktów.

Czytelnicy: Budowniczowie, przedsiębiorstwa budowlane, cieśle i stolarze, członkowie Norges Byggmesterforbund, architekci, inżynierowie.

Częstotliwość ukazywania się: 10 numerów rocznie

Nakład: 6 025

Wydawca: Byggforlaget AS for Norges Byggmesterforbund

www.byggmesteren.as

Glass & Fasade

Czasopismo opisuje szkło na fasadach i we wnętrzach, systemy profili aluminiowych, wyposażenie ochrony przeciwsłonecznej, kolektory słoneczne i panele słoneczne. Produkty oceniane są pod kątem architektury, zużycia energii, bezpieczeństwa i ochrony przed słońcem.

Czytelnicy: Architekci, przedsiębiorstwa budowlane, deweloperzy, konsultanci z zakresu inżynierii lądowej, inżynierowie konsultanci, inżynierowie gminni i miejscy, gminni architekci, kierownicy techniczni, wyższe uczelnie techniczne, spółki deweloperskie, inwestorzy i media.

Częstotliwość ukazywania się: 4 numery rocznie

Nakład: 4510

Wydawca: Glass og Fasadeforeningen

www.glassportal.no

Hus & Bolig

Magazyn konsumencki dla wszystkich posiadających własne mieszkanie.

Czytelnicy: Właściciele mieszkań, media, targi budowlane i mieszkaniowe w całym kraju, politycy i decydenci w zakresie administracji publicznej, właściciele/zarządcy nieruchomości komercyjnych, lokali stanowiących wspólność majątkową, wspólnot mieszkaniowych, budynków handlowo-usługowych i mieszkaniowych.

Częstotliwość ukazywania się: 6 numerów rocznie

Nakład: 197 130

Wydawca: Huseiernes Landsforbund

www.hus-bolig.no

mur+betong

Czasopismo poświęcone architekturze i inżynierii lądowej, opisuje sprawy związane z budownictwem i projektowaniem w Norwegii, ma stałą kolumnę poświęconą architekturze czerpiącą inspirację z zagranicy.

Czytelnicy: Architekci, profesjonalni inwestorzy i deweloperzy, inżynierowie konsultanci, przedsiębiorstwa budowlane, mistrzowie murarscy, zarządcy nieruchomości, organy budowlane i producenci materiałów budowlanych.

Częstotliwość ukazywania się: 4 numery rocznie

Nakład: 2128

Wydawca: MUR+BETONG AS (spółka wydawnicza należąca do branży).

www.murbetong.no

Teknisk Ukeblad

Teknisk Ukeblad to najważniejszy norweski magazyn o technologii i gospodarce. Budownictwo należy do 4 dziedzin stanowiących raz w miesiącu temat specjalny.

Czytelnicy: Inżynierowie dyplomowani, inżynierowie oraz inne osoby zainteresowane technologiami.

Częstotliwość ukazywania się: 42 numery rocznie

Nakład: 117065

Wydawca: Teknisk Ukeblad Media AS

www.tu.no

Treindustrien

Nowości branżowe z zakresu przemysłu drzewnego.

Czytelnicy: Tartaki i heblarnie, producenci mebli, przedsiębiorstwa budowlane i inwestorzy, producenci drzwi, okien, schodów, kuchni i łazienek, ulistwienia, podłóg, stolarki wyposażeniowej, poddostawcy w branży, producenci domów prefabrykowanych, projektanci i architekci.

Częstotliwość ukazywania się: 6 numerów rocznie

Nakład: 2739

Wydawca: Ask media as

www.trenytt.no

VVS aktuelt

Największe w Norwegii pismo branżowe w zakresie inżynierii sanitarnej, inżynierii wodno-kanalizacyjnej. Opisuje sprawy związane z instalacjami sanitarnymi, wentylacją, klimatyzacją, sterowaniem budynkiem, ogrzewaniem, energią, instalacjami wod.-kan., zamieszcza też ogólne reportaże i artykuły.

Czytelnicy: Hydraulicy, konsultanci, pracownicy gminni/państwowi, zarządcy nieruchomości, architekci, konsultanci w zakresie inżynierii sanitarnej, dostawcy czynników chłodzących, firmy hydrauliczne, hurtownicy, inżynierowie gminni, dyrektorzy przedsiębiorstw wodociągowych, dostawcy rozwiązań w zakresie inżynierii sanitarnej (hurt/detal), prywatni i publiczni właściciele budynków/inwestorzy, zarządcy nieruchomości i kierownicy administracyjni.

Nakład: 6 598

Wydawca: Byggfakta Docu AS

www.vvsaktuelt.no

Våre Veger

Największe w krajach nordyckich czasopismo branżowe dotyczące dróg, budowli i ruchu drogowego. Skierowane jest do wszystkich podmiotów w branży drogowej.

Czytelnicy: Inżynierowie drogowi z przedsiębiorstw prywatnych i publicznych, inżynierowie gminni, inżynierowie konsultanci, kierownicy wojewódzkich zarządów dróg, kierownicy ds. eksploatacji, kierownicy wydziałów, kierownicy okręgowi, kierownicy budów i inspektorzy z Norweskiej Państwowej Dyrekcji Dróg, urzędy ruchu drogowego, przedsiębiorstwa z branży asfaltowej i ciężkiego sprzętu, ogólnokrajowe przedsiębiorstwa budowlane, dostawcy żwiru i gruzu, architekci krajobrazu, planiści, decydenci i eksperci z Administracji Dróg Publicznych (nor. Vegdirektoratet), urzędy transportu i komunikacji, organizacje i środowiska użytkowników dróg, środowiska badawcze w zakresie dróg i technicznych kwestii ruchu drogowego, politycy zajmujący się transportem i komunikacją w Stortingu, na szczeblu wojewódzkim i gminnym, kierownicy ds. transportu, kierownicy ds. odśnieżania na wszystkich lotniskach w kraju oraz Administracji Lotniczej (nor. Luftfartsverket).

Częstotliwość ukazywania się: 10 numerów rocznie

Nakład: 10 004

Wydawca: Teknisk Ukeblad Media AS

www.vareveger.no

6.3 Organizacje

Betongementforeningen (Związek Producentów Elementów Betonowych)

Betongelementforeningen to samodzielny związek branżowy norweskich producentów elementów betonowych dla budownictwa. Liczy 37 członków zbiorowych, w sumie 48 fabryk, 32 partnerów stowarzyszonych oraz 10 przedsiębiorstw montażowych.

www.betongelement.no

Byggenæringens Landsforening (BNL - Związek Krajowy Branży Budowlanej)

www.bnl.no

BNL to gospodarcza organizacja pracodawców zrzeszająca firmy działające w branży budowlanej. Jest organizacją parasolową dla 13 branż liczącą ponad 4000 firm członkowskich i zatrudniającą prawie 70 000 pracowników. BNL to podobno wiodąca grupa interesu w branży budowlanej w Norwegii, reprezentująca tę gałąź gospodarki ze stowarzyszonymi związkami branżowymi i ich członkami wobec władz, NHO (Norweska Konfederacja Pracodawców), innych organizacji i reszty społeczeństwa.

Związki stowarzyszone w BNL:

Boligprodusentenes Forening - Związek Producentów Mieszkań (www.boligprodusentene.no)

Byggevareindustriens Forening - Związek Przemysłu Towarów Budowlanych (www.byggevareindustrien.no)
Byggmesterforbundet - Związek Budowniczych (www.byggmesterforbundet.no)

Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg EBA - Związek Przedsiębiorców Budowlanych (www.eba.no)

Maler- og byggtapetsermestrenes Forbund MLF - Związek Malarzy i Tapeciarzy Budowlanych (www.mlf.no)

Norsk Utleieforening - Norweski Związek Wynajmujących (www.norskutleieforening.no)

naml norske Anleggsgartnere - miljø og landskapsentreprenører - Norweski Związek Architektów Krajobrazu (www.naml.no)

Norske Rørleggerbedrifters Landsforening VVS – Norweski Związek Przedsiębiorstw Hydraulicznych – Inżynieria Sanitarna (www.nrl.no)

Norske Murmestres Landsforening -Krajowy Związek Murarski (www.norskemurmestre.no)

Norsk Trevare - Norweskie Towary Drewniane (www.trevare.no)

TEF - Takentreprenørens Forening -Związek Przedsiębiorstw Branży Dachowej (www.taktekker.no)

Treindustrien - Przemysł Drzewny (www.treindustrien.no)

Ventilasjons- og Blikkenslagerbedriftenes Landsforbund - Krajowy Związek Firm Branży Wentylacyjnej i Blacharskiej (www.vbl.no)

Glass og Fasadeforeningen (GF - Związek Branży Szkła i Fasad)

Związek liczy 200 członków, od jednoosobowych firm po międzynarodowe koncerny zatrudniające 450 pracowników; szklarzy, przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją i montażem fasad, importerów i dostawców systemów fasad, zakłady przemysłowe produkujące podwójne szyby, zakłady zajmujące się obróbką szkła, np. hartowaniem i laminowaniem. Nasi członkowie zajmują się też ozdabianiem szkła, np. sitodrukiem, piaskowaniem i wytłaczaniem. Wśród członków GF są też huty szkła oraz importerzy.

www.glassportal.no

Grønn Byggallianse - Zielony Związek Branży Budowlanej

Grønn Byggallianse (GBA) to sieć składająca się z największych przedsiębiorstw zajmujących się budową i zarządzaniem w Norwegii. Stanowi arenę dla aktywnych przedsiębiorstw chcących przodować w dziedzinie środowiska. GBA to centrum kompetencyjno- informacyjne dla członków i strona w kontaktach branży budowlanej z władzami w kwestiach związanych ze środowiskiem. Do

związku należy 44 największych w Norwegii podmiotów z branży nieruchomości.
www.byggalliansen.no

Informasjonskontoret for farge og interiør - Biuro Informacyjne ds. Farb i Wnętrz

Organizacja ma za zadanie inspirować do jak najczęstszych remontów i modernizacji domów i mieszkań. Członkami są firmy dostarczające towary dla rynku farb i urządzenia wnętrz (przedsięwzięcia i konsumenci) w Norwegii.

www.ifi.no

Maskinentrepreneurernes Forbund - Związek Firm Pracujących na Ciężkim Sprzęcie

Niezależna organizacja branżowa pracodawców zrzeszająca ok. 1970 małych, średnich i dużych przedsiębiorstw. Większość firm członkowskich zajmuje się działalnością budowlaną z użyciem maszyn, związek zrzesza też jednak przedsiębiorstwa działające w przemyśle leśnym, zajmujące się wierceniem studni oraz zagospodarowaniem odpadów.

www.mef.no

Norsk Asfaltforening – Norweski Związek Branży Asfaltowej

Związek stanowi platformę kontaktów branżowych i społecznych. Jego celem jest promowanie rozwoju techniki prac asfaltowych w zakresie działalności badawczej, przepisów prawa, metod wykonania, zastosowania, kursów i współpracy. Ok. 386 członków zatrudnionych jest w departamentach państwowych i gminnych, w prywatnych przedsiębiorstwach budowlanych, konsultacyjnych, wykonawczych i naftowych. Związek jest apolityczny i niepowiązany ze szczególnymi interesami inwestorów ani wykonawców.

www.norskasfaltforening.no

Norsk Betongforening - Norweski Związek Branży Betoniarskiej
Grupa interesu zrzeszająca 900 członków powiązana ze związkiem Tekna.

www.betong.net

Norsk forening for Betongrehabilitering - Norweski Związek Branży Rehabilitacji Betonu

Związek liczy 61 firm członkowskich. Działa na rzecz promowania rehabilitacji jako odrębnej dziedziny posiadającej działające w niej kompetentne podmioty.

http://www.betong.net/ikbViewer/page/fagmiljo/forsiden?p_o=10065&p_menu=13335&p_submenu=13270

Norsk Stålforbund - Norweski Związek Branży Stalowej

Organ zrzeszający podmioty branży stalowej, mający na celu działanie na rzecz jak najlepszego wykorzystania wszystkich zasobów w celu promowania użytkowania stali oraz stanowienie centrum kompetencyjnego w zakresie użytkowania stali. Związek reprezentuje przedsiębiorstwa działające w branży stalowej, środowiska inżynierskie, dystrybutorów i producentów stali.

www.stalforbund.com

VVS-foreningen - Związek Branży Inżynierii Sanitarnej

Norsk VVS Energi- og Miljøteknisk Forening to organizacja ideowa zrzeszająca ok. 3600 osób. Aktywnie zajmuje się następującymi dziedzinami: kompetencje zawodowe, networking, rekrutacja w branży, kontakty z władzami i branżą budowlaną oraz współpraca międzynarodowa.

www.vvs-foreningen.no

7. Przepisy prawa

Direktoratet for byggkvalitet - Urząd ds. Jakości i Standardów w Budownictwie to branżowy organ, centrum kompetencyjne i centralny organ ds. budowlanych w zakresie spraw objętych fragmentami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dotyczącymi zagospodarowania. Oto jego lista przepisów regulujących kwestie budowlane w Norwegii:

Plan- og bygningslov - Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Ustawa o planowaniu i realizacji spraw budowlanych

www.lovdato.no/all/nl-20080627-071.html

Veiledning om plan- og bygningslovens forskrifter (plandelen) - Wytyczne odnośnie do rozporządzeń do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (część dotycząca planowania)

Sporządzone zostały obszernie wytyczne do nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które są na bieżąco aktualizowane:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/tema/planlegging_plan-_og_bygningsloven/planveiledere.html?id=534064

Byggesaksforskrift, SAK10 - Rozporządzenie o sprawach budowlanych

Rozporządzenie o sprawach budowlanych

<http://www.lovdato.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20100326-0488.html>

Byggteknisk forskrift, TEK10 - Rozporządzenie o wymogach technicznych dla budowli

Rozporządzenie o wymogach technicznych dla budowli

<http://www.lovdato.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20100326-0489.html>

Regulations on technical requirements for building works - Rozporządzenie o wymogach technicznych dla budowli po angielsku

<http://byggeregler.dibk.no/cms/content/uploads/Regulations-on-technical-requirements-for-building-works.pdf>

Gebyr for sentral godkjenning - Opłaty w związku z centralną autoryzacją

Rozporządzenie o opłatach w związku z centralną autoryzacją przedsiębiorstw zgodnie z rozporządzeniem o sprawach budowlanych

<http://www.lovdato.no/for/sf/kr/xr-20100629-0989.html>

Lov- og forskriftsspeil - Przegląd ustaw i rozporządzeń

<http://byggeregler.dibk.no/regler/lov-og-forskriftsspeil>

Delegering av myndighet til Kommunal- og regionaldepartementet og Miljøverndepartementet - Delegacja kompetencji na Ministerstwo Rozwoju Gmin i Regionów oraz Ministerstwo Ochrony Środowiska

http://www.lovdato.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/for/sf/dl/md-20090612-0639.html&emne=bygninglov*&&

Forskrift om samvirke mellom gammel og ny plan- og bygningslov - Rozporządzenie o związkach między starą a nową ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

http://www.lovdato.no/cgi-wift/wiftldles?doc=/app/gratis/www/docroot/for/sf/md/md-20090615-0669.html&emne=bygninglov*&&

Forskrift om konsekvensutredninger - Rozporządzenie o analizach skutków

<http://www.lovdato.no/for/sf/md/xd-20090626-0855.html>

Kart- og planforskriften - Rozporządzenie o mapach i planowaniu

Rozporządzenie o informacjach geograficznych, przeznaczeniu gruntu i gminnym rejestrze planów

<http://www.lovdato.no/for/sf/md/xd-20090626-0861.html>

Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene - Państwowe wytyczne planowania w zakresie klimatu i energii na szczeblu gminnym
<http://www.lovddata.no/for/sf/md/xd-20090904-1167.html>

8. Wymogi dla usługodawców

Znaczna część przedsiębiorstw budowlanych wytwarza wartości dzięki nabyciom. Dokonują rocznie zakupów za miliardowe kwoty. Dlatego wielu z nich wciąż szuka dostawców usług w kraju i za granicą. Największe koncerny chętnie łączą centralne umowy ramowe z wykonawcami oraz bezpośrednie umowy między spółkami córkami i wykonawcami.

Część przedsiębiorstw budowlanych posiada własne strony internetowe, jednak ich jakość jest bardzo różna.

Portale dla usługodawców

Niektóre przedsiębiorstwa budowlane w Norwegii posiadają własne portale dla usługodawców, na których oferenci mogą rejestrować się i/lub zgłaszać zainteresowanie otwartymi zapytaniami:

Przykład: www.ncc.no/no/OM-NCC/NCCs-leverandorsportal/NCC-Leverandorportal

StartBANK

Norweska branża budowlana zachęca wszystkich dostawców usług do rejestrowania się w bazie StartBANK. Wiele norweskich firm budowlanych postanowiło, że wszyscy poddostawcy muszą być zarejestrowani lub rozpocząć proces rejestracji najpóźniej przy zawieraniu kontraktu. Proces rejestracji musi być zakończony i prowadzić do ostatecznej rejestracji w ciągu miesiąca po zawarciu umów (patrz też strona 13).

www.startbank.no

BASS

BASS to elektroniczne narzędzie stworzone we współpracy z branżą budowlaną w celu pomocy firmom w spełnianiu wymogów władz w związku z użytkowaniem substancji chemicznych w miejscu pracy. Wiele norweskich przedsiębiorstw budowlanych wymaga korzystania przy realizacji wszystkich przedsięwzięć korzystano z elektronicznej kartoteki substancji BASS i posiadania zawartej umowy z BASS. Narzędzie BASS wykorzystywane jest przez wszystkie duże przedsiębiorstwa budowlane, dając branży budowlanej jeden punkt dostawy i jeden punkt odbioru oraz zapewniając bezpieczną, prostą, efektywną i racjonalną/oszczędną obsługę kart charakterystyki substancji. Najważniejsze korzyści związane z użytkowaniem BASS to:

spełnienie wymogów prawnych

dbałość o bezpieczeństwo i zdrowie pracowników oraz środowisko

realizacja ocen ryzyka i substytucji (wybór i użytkowanie produktów przyjaznych dla zdrowia i środowiska)

oszczędność czasu dzięki jednemu punktowi dostawy dla wszystkich przedsiębiorstw

zaktualizowane i pewne pod względem jakości karty charakterystyki substancji używanych przy wszystkich przedsięwzięciach.

www.cobuilder.no

Grønt Punkt – Zielony Punkt

Wiele norweskich przedsiębiorstw budowlanych wymaga od usługodawców przynależności do Grønt Punkt Norge AS w celu brania odpowiedzialności i uiszczania opłat za opakowania używane przy realizacji przedsięwzięć. Firmy importujące opakowania lub opakowane towary albo użytkujące

opakowania w związku z własną produkcją towarów uiszczają opłaty z tytułu użytkowania opakowań naliczane na podstawie ilości opakowań

www.grontpunkt.no